Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

21. veebruar 2013 *

Direktiiv 85/384/EMÜ — Arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikune tunnustamine — Artikkel 10 ja artikli 11 punkt g — Siseriiklik õigusnorm, mis tunnustab arhitekti ja tsiviilehituse inseneri kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdväärsust, kuid mis sätestab arhitektide ainuõiguse teostada töid kunstipärandisse kuuluvate kaitse all olevate ehitiste suhtes — Võrdse kohtlemise põhimõte — Liikmesriigis esinev puhtalt riigisisene olukord

Kohtuasjas C-111/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Consiglio di Stato (Itaalia) 6. detsembri 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. veebruaril 2012, menetluses

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Venezia,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Padova,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Treviso,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Vicenza,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Verona,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Rovigo,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Belluno

versus

Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia,

Consiglio Nazionale degli Ingegneri,

Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori,

Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona,

Alessandro Mosconi,

Comune di San Martino Buon Albergo,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

Istituzione di Ricovero e di Educazione di Venezia (IRE),

Ordine degli Architetti della Provincia di Venezia,

menetluses osales:

Faccio Engineering Srl,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz (ettekandja), kohtunikud A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby ja C. Vajda,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia ja A. Mosconi, esindajad: *avvocato* L. Manzi, *avvocato* G. Sardos Albertini ja *avvocato* P. Piva,

— Consiglio Nazionale degli Ingegneri, esindaja: *avvocato* B. Nascimbene,

— Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori ja Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona, esindaja: *avvocato* F. Vanni,

— Tšehhi valitsus, esindaja: M. Smolek,

— Hispaania valitsus, esindaja: S. Centeno Huerta,

— Austria valitsus, esindaja: A. Posch,

— Euroopa Komisjon, esindajad: H. Støvlbæk ja E. Montaguti,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiivi 85/384/EMÜ diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise ning asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse tulemusliku rakendamise hõlbustamiseks võetavate meetmete kohta (EÜT L 223, lk 15; ELT eriväljaanne 06/01, lk 118).

2 Taotlus on esitatud kahe vaidluse raames, mis puudutavad võimalikke juhtumeid, kus ajaloolise või kunstiväärtusega ehitistega seonduvate ehitustööde juhtimine usaldatakse tsiviilehituse inseneridele.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 85/384 põhjendus 10 näeb ette järgmist:

„enamikes liikmesriikides tegutsevad arhitektuuri valdkonnas õiguslikult või tegelikult isikud, kellel on arhitekti kutsenimetus või lisaks sellele ka mõni muu kutsenimetus, ilma et sellistel isikutel oleks kõnealusele tegevusele ainuõigus, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti; eespool nimetatud tegevust või osa sellest võivad harrastada ka muude kutsealade esindajad, eelkõige insenerid, kes on saanud ehitustehnilise eriväljaõppe”.

4 Nimetatud direktiivi artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse arhitektuurialase tegevuse suhtes.

2. Käesolevas direktiivis tähendab arhitektuurialane tegevus tegevust, mida harilikult tehakse arhitekti kutsenimetust kasutades.”

5 Direktiivi 85/384 artiklid 2–9 kuuluvad direktiivi II peatükki „Diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid, mis võimaldavad nende omanikul alustada arhitektuurialast tegevust kasutades arhitekti kutsenimetust”.

6 Nii sätestab direktiivi artikkel 2, et „[l]iikmesriigid tunnustavad diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mis on saadud artiklite 3 ja 4 nõuetele vastava hariduse ja koolituse tulemusel ning mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud mõned teised liikmesriigid”.

7 Nimetatud direktiivi artiklis 7 ette nähtud menetluse kohaselt sisalduvad artiklites 3 ja 4 sätestatud kriteeriumidele vastavad diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid Euroopa Ühenduste Teatajas Euroopa Ühenduste Komisjoni poolt teadmiseks avaldatud nimekirjades ja nendes tehtud muudatustes.

8 Sama direktiivi artiklid 10–15 kuuluvad direktiivi III peatükki „Diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid, mis võimaldavad nende omanikul alustada arhitektuurialast tegevust omandatud õiguste või kehtivate siseriiklike sätete alusel”.

9 Direktiivi 85/384 artikkel 10 näeb ette, et „[l]iikmesriigid tunnustavad artiklis 11 sätestatud diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud mõned teised liikmesriigid, kui kõnealustel kodanikel on käesoleva direktiivi teatavakstegemise ajal juba selline kvalifikatsioon või kui nad alustasid oma õpinguid sellise diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamiseks hiljemalt kolmanda akadeemilise aasta jooksul pärast kõnealust teatavakstegemist, isegi kui kõnealune kvalifikatsioon ei vasta II peatükis sätestatud miinimumnõuetele”.

10 Itaalia Vabariigi osas on direktiivi artikli 11 punktis g mainitud järgmisi kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, millele kohaldatakse üleminekukorda:

„[…]

— ülikoolide, polütehniliste instituutide ning Veneetsia ja Reggio Calabria kõrgemate arhitektuuriinstituutide väljaantud diplomid „laurea in architettura”, millele on lisatud diplom, mis annab selle omanikule õiguse töötada iseseisvalt arhitektina ja mille on välja andnud haridusministeerium pärast seda, kui kandidaat on sooritanud pädeva komisjoni ees riigieksami, mis annab talle õiguse iseseisvalt arhitektina töötada (dott. Architetto);

— ülikoolide ja polütehniliste instituutide väljaantud diplomid „laurea in ingegneria” elamuehituses („sezione costenzione civile”), millele on lisatud diplom, mis annab selle omanikule õiguse tegutseda iseseisvalt arhitektuuri valdkonnas ja mille on välja andnud haridusministeerium pärast seda, kui kandidaat on sooritanud pädeva komisjoni ees riigieksami, mis annab talle õiguse iseseisvalt arhitektina töötada (dott. Ing. Architetto or dott. Ing. in ingegneria civile)”.

11 Sama direktiivi artikkel 16, mis moodustab direktiivi IV peatüki „Akadeemilise kraadi kasutamine”, näeb ette:

„1. Ilma et see piiraks artikli 23 kohaldamist, tagavad vastuvõtvad liikmesriigid, et II või III peatükis sätestatud tingimustele vastavatel liikmesriikide [kodanikel] on õigus kasutada oma seadusjärgset akadeemilist kraadi ja vajaduse korral selle lühendit, mis on kasutusel nende päritolu- või lähteliikmesriigis, kõnealuse riigi keeles. Vastuvõtvad liikmesriigid võivad nõuda, et kraadi tähise järele tuleb märkida selle andnud asutuse või eksamikomisjoni nimetus ja asukoht.

2. Kui akadeemilise kraadi tähist, mida kasutatakse võõrriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis, võib vastuvõtvas liikmesriigis ajada segamini tähisega, mis selles riigis nõuab täiendavat haridust või koolitust, mida asjaomane isik ei ole läbinud, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda, et asjaomane isik kasutaks oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutatavat kraadi tähist vastuvõtva liikmesriigi määratud sobivas vormis.” [täpsustatud tõlge]

Itaalia õigus

12 Direktiiv 85/384 võeti Itaalia õiguskorda üle 27. jaanuari 1992. aasta seadusandliku dekreediga nr 129 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, edaspidi „*GURI*”, nr 41, 19.2.1992, lk 18).

13 Seadusandliku dekreedi artikli 1 lõige 2 sätestas:

„Sätted, mis reguleerivad vastavaid kutsenimetusi omavate isikute poolt Itaalias [arhitektuurialase] tegevusega tegelemist, kuuluvad kohaldamisele vastavalt käesoleva dekreedi jõustumise kuupäeval kehtivatele õigusnormidele.”

14 Kuninga 23. oktoobri 1925. aasta dekreedi nr 2537, millega kehtestatakse inseneri ja arhitekti kutseala reguleeriv määrus (*GURI*, nr 37, 15.2.1925; edaspidi „kuninga dekreet nr 2537/25), artikkel 51 näeb ette:

„Inseneri kutseala esindaja tegeleb ehitamiseks ja tööstuseks otseselt või kaudselt vajalike materjalide kaevandamist, ümbertöötlemist ja kasutamist puudutavate tööde, teid ja ühistransporti, veevarustust ja kommunikatsiooni, igasuguseid ehitustöid, tööstusmasinaid ja -käitisi puudutavate tööde ning üldiselt füüsikarakendusi, maamõõtmist ja hindamistegevust puudutavate tööde projekteerimise, läbiviimise ja hindamisega.”

15 Kuninga dekreedi nr 2537/25 artikkel 52 sätestab:

„Nii inseneri kui ka arhitekti kutseala esindajad võivad tegeleda tsiviilehituse, maamõõtmise ja nendega seonduva hindamistegevusega.

Olulist kunstilist mõõdet omavad tsiviilehitustööd ning selliste ehitiste restaureerimine ja kasutuskõlblikuks muutmine, millele on viidatud 20. juuni 1909. aasta seaduses nr 364 antiik- ja kunstimälestiste kohta, kuuluvad aga siiski arhitektide pädevusse, ehkki nende tehnilise osa võib ellu viia nii arhitekt kui ka insener.”

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

16 Põhikohtuasjade aluseks on Itaalia õiguse norm, st kuninga dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teine lõik, mille kohaselt Itaalias kutsekvalifikatsiooni omandanud tsiviilehituse insenerid ei saa teostada olulist kunstilist mõõdet omavaid või kultuuriväärtusega ehitiste restaureerimist ja kasutuskõlblikuks muutmisega seotud tsiviilehitustöid.

17 Itaalias kutsekvalifikatsiooni omandanud tsiviilehituse insenerid on oma tegevusvaldkonna sellist piiramist pikka aega vaidlustanud eelkõige direktiivile 85/384 tuginedes.

18 Käesoleval juhul on Consiglio di Stato menetluses kaks apellatsioonkaebust, mis on esitatud Tribunale amministrativo regionale del Veneto kahe omavahel vastuolus oleva kohtuotsuse peale.

19 Esimese kaebuse aluseks on Soprintendenza per i beni ambientali e architettonici di Verona (Verona loodus- ja arhitektuuripärandi amet) vaikimisi tehtud otsus, millega keelati A. Mosconil juhtida ühe ajaloolise ja kunstiväärtusega ehitise ehitustöid. A. Mosconi ja Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia esitasid kaebuse Tribunale amministrativo regionale del Venetole, väites et tsiviilehituse inseneri poolt selliste tööde teostamise välistamine on vastuolus direktiiviga 85/384.

20 Nimetatud kohus esitas 2002. aastal Euroopa Kohtusse eelotsusetaotluse, et teada saada, kas liidu õigust, ja eelkõige direktiivi 85/384 tuleb tõlgendada nii, et taoline siseriiklik õigusnorm on sellega vastuolus.

21 Euroopa Kohus vastas 5. aprilli 2004. aasta määrusega kohtuasjas C-3/02: Mosconi ja Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, et puhtalt riigisiseses olukorras ei ole direktiivi 85/384 ega võrdse kohtlemise põhimõttega vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis põhimõtteliselt tunnustab arhitekti ja tsiviilehituse inseneri kvalifikatsiooni võrdväärsust, kuid jätab arhitektidele ainuõiguse teostada eelkõige kunstipärandisse kuuluvate kaitse all olevate ehitistega seonduvaid töid.

22 Selles kohtumääruses märkis Euroopa Kohus, et vastupidine diskrimineerimine võib tuleneda asjaolust, et Itaalias kutsekvalifikatsiooni omandanud tsiviilehituse insenerid ei saa selles liikmesriigis alustada kuninga dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teises lõigus mainitud tegevust, samas kui sellist tegutsemist ei saa keelata isikutele, kellel on teises liikmesriigis välja antud tsiviilehituse inseneri diplom, mida on nimetatud direktiivi 85/384 artikli 7 alusel koostatud nimekirjas või direktiivi artiklis 11 sisalduvas nimekirjas. Euroopa Kohus asus siiski seisukohale, et puhtalt riigisiseses olukorras ei saa tõstatada liidu õiguses kehtestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, vaid eelotsusetaotluse esitanud kohtul tuleb hinnata, kas on tegemist siseriikliku õigusega keelatud diskrimineerimisega ning vajadusel tuleb tal määrata kindlaks diskrimineerimise lõpetamise viis.

23 Tribunale amministrativo regionale del Veneto saatis nimetatud kohtumääruse alusel Corte costituzionalele küsimuse kuninga dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teise lõigu põhiseadusele vastavuse kohta. Corte costituzionale tuvastas 16.–19. aprilli 2007. aasta kohtumääruses nr 130, et küsimus on ilmselgelt vastuvõetamatu, kuna vaidlustatud sätete näol on tegemist haldus-, mitte õigusnormidega.

24 Tribunale amministrativo regionale del Veneto rahuldas 15. novembri 2007. aasta otsusega nr 3630 kaebuse, leides et kuninga dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teine lõik tuleb jätta kohaldamata põhjendusel, et see säte on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega, nagu seda on tõlgendanud Corte costituzionale, kuna liikmesriigi kutseala esindajaid ei tohi võrreldes teistest liikmesriikidest pärit kutseala esindajatega diskrimineerida.

25 Ministero per i beni e le attività culturali (kultuuriministeerium) esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtusse.

26 Consiglio di Stato menetluses oleva teise kaebuse aluseks on Istituzioni di Ricovero e di Educazione di Venezia koostatud hanketeade Veneetsias asuva Palazzo Contarini del Bovolo restaureerimise ja kasutusotstarbe taastamisega seotud ehitustööde juhatamise ja ohutuse koordineerimise teenuse osutamiseks.

27 Veneetsia provintsi inseneride kutsekojad vaidlustasid Tribunale amministrativo regionale del Venetos nii selle hanketeate kui ka hankelepingud osas, milles hankija lubas kõnealuses teates riigihanke esemeks olevat kutsetegevust teostada ainuüksi arhitektidel.

28 Tribunale amministrativo regionale del Veneto jättis 25. novembri 2008. aasta kohtuotsusega nr 3651 kaebuse rahuldamata, leides, et Euroopa Kohtu tõlgenduse kohaselt käsitleb direktiiv 85/384 koolituse vastastikust tunnustamist ega puuduta eri kutsealadel tegevuse alustamise tingimusi, ning seetõttu ei nõua see „laurea in ingegneria" kvalifikatsiooni täielikku võrdsustamist „laurea in architettura" kvalifikatsiooniga.

29 Provintsi inseneride kutsekojad esitasid selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Consiglio di Statole.

30 Consiglio di Stato märgib, et kui kutsekvalifikatsiooni muudes liikmesriikides kui Itaalia Vabariik omandanud tsiviilehituse inseneridele antakse seoses kultuuriväärtusega ehitistega õigus kutsetegevust teostada, samas kui Itaalias kutsekvalifikatsiooni omandanud tsiviilehituse inseneridel seda samal moel teha ei lubata, läheb see vastuollu siseriikliku õiguse põhimõtetega, mida on ka korduvalt kinnitatud põhiseaduslikkuse järelevalve kohtupraktikas.

31 Kohus arutleb sellega seoses küsimuse üle, kas direktiiviga 85/384 kehtestatud vastastikuse tunnustamise korda tuleb tegelikult tõlgendada nii, et kutsekvalifikatsiooni muudes liikmesriikides kui Itaalia Vabariigis omandanud tsiviilehituse insenerid võivad teostada kutsetegevust, mis viimati nimetatud liikmesriigis kuninga dekreedi nr 2537/25 alusel on lubatud ainuüksi arhitektidele, või kas Itaalia Vabariik võib nende isikute puhul, kel on arhitektuurialaseks tegevuseks vajalik kvalifikatsiooni tõendav dokument, eraldi kontrollida nende kutsealast sobivust seoses tegevustega, mis kuninga dekreedi alusel on lubatud ainuüksi arhitektidele.

32 Neil asjaoludel otsustas Consiglio di Stato menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas […] direktiiviga 85/384[…] – osas, milles sellega lubatakse üleminekukorra raames (artiklid 10 ja 11) arhitektuuri alal tegutseda teiste liikmesriikide kodanikel, kellel on direktiivis konkreetselt nimetatud kvalifikatsiooni tõendav dokument – on kooskõlas see, et Itaalias peetakse õiguspäraseks haldustava, mille õiguslik alus on kuninga […] dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teise lõigu esimene osa, mis annab kunstiväärtusega ehitistega seonduvate teatud teenuste osutamise õiguse konkreetselt ainuüksi kandidaatidele, kellel on „arhitekti" kvalifikatsioon või kandidaatidele, kes tõendavad, et nad vastavad erilistele pädevusnõuetele, mis on kultuuripärandi valdkonnaspetsiifilised ning mis esitatakse täiendavalt nõuetele, mis tuleb tavaliselt täita selleks, et alustada arhitektuurialast tegevust kõnealuse direktiivi tähenduses?

2. Kas selline tava võib seisneda just nimelt selles, et muude liikmesriikide kui [Itaalia Vabariigi] kutseala esindajate puhul – vaatamata sellele, et neil on arhitektuurialase tegevusega tegelemiseks üldjoontes õigust andev kvalifikatsiooni tõendav dokument – kontrollitakse eraldi nende kutsealast sobivust (seda tehakse ka Itaalia kutseala esindajate puhul arhitekti kutseeksamil) konkreetselt kuninga […] dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teise lõigu esimeses osas viidatud kutsealase tegevuse alustamiseks?"

Euroopa Kohtu pädevus

33 Hispaania valitsus väidab sisuliselt, et kuna põhikohtuasjad käsitlevad puhtalt riigisiseseid olukordi, siis ei ole Euroopa Kohus eelotsuse küsimustele pädev vastama.

34 Kuigi on selge, et põhikohtuasjad käsitlevad puhtalt riigisiseseid olukordi, millele direktiivi 85/384 ei kohaldata (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Mosconi ja Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, punkt 51), nähtub siiski eelotsusetaotlusest, et selle esitanud kohus leiab, et kui lubataks vastupidist diskrimineerimist, mille kohaselt võivad Itaalias kultuuriväärtusega ehitistega seonduvat kutsetegevust teostada need tsiviilehituse insenerid, kes on kutsekvalifikatsiooni omandanud muudes liikmesriikides kui Itaalia Vabariigis, mitte aga need, kellel on see omandatud Itaalias, läheks see vastuollu siseriikliku õiguse põhimõtetega, mida on kinnitatud põhiseaduslikkuse järelevalve kohtupraktikas.

35 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohus ei ole kindlasti pädev esitatud küsimusele vastama, kui on ilmne, et tal palutakse tõlgendada liidu õiguse sätet, mis ei ole kohaldatav, nagu on puhtalt riigisisese olukorra puhul. Siiski ka sellises olukorras võib Euroopa Kohus anda palutud tõlgenduse, kui siseriiklik õigus kohustab eelotsusetaotluse esitanud kohut sellistes menetlustes, millega on tegemist põhikohtuasjades, tagama liikmesriigi kodanikule samad õigused kui need, mis samasuguses olukorras tulenevad liidu õigusest teise liikmesriigi kodanikule (vt 1. juuni 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-570/07 ja C-571/07: Blanco Pérez ja Chao Gómez, EKL 2010, lk I-4629, punkt 39; 22. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-245/09: Omalet, EKL 2010, lk I-13771, punkt 15, ning 21. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-84/11: Susisalo jt, punktid 17 ja 20). Seega on liidul teatud huvi, et Euroopa Kohus asjaomast liidu õiguse sätet tõlgendaks.

36 Seega tuleb tõdeda, et Euroopa Kohus on pädev eelotsuse küsimustele vastama.

Eelotsuse küsimuste analüüs

37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimustega, mida tuleb koos analüüsida, sisuliselt teada, kas direktiivi 85/384 artikleid 10 ja 11 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt isikud, kellel on muu liikmesriigi kui vastuvõtva liikmesriigi poolt välja antud arhitektuurialast tegevust alustada võimaldav ning nimetatud artiklis 11 sõnaselgelt mainitud kvalifikatsiooni tõendav dokument, saavad viimati nimetatud liikmesriigis kunstiväärtusega ehitistega seonduvat tegevust teostada ainult siis, kui nad vajadusel tõendavad kutsealase sobivuse eraldi kontrolli raames, et neil on erikvalifikatsioon kultuuripärandi valdkonnas.

38 Siseriikliku õiguse normiga seoses, mis tagab, et isikutele, kellel on Itaalia Vabariigi poolt välja antud arhitektuurilast kvalifikatsiooni tõendav dokument ja kes teostavad oma kutsetegevust Itaalias, ei langeks osaks vastupidine diskrimineerimine võrreldes teise liikmesriigi välja antud sellist kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omanikuga, tuleb selleks, et anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarvilik vastus, analüüsida direktiivi 85/384 artiklites 10 ja 11 kehtestatud nende kohustuste ulatust, mis käsitlevad vastuvõtva liikmesriigi poolt viimati nimetatud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamist.

39 Selle analüüsi raames tuleb meelde tuletada, et direktiiv 85/384 näeb ette selliste diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse automaatse tunnustamise, mis vastavad selles direktiivis kindlaks määratud haridus- ja koolitusnõuetele (24. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-43/06: komisjon *vs.* Portugal, punkt 24).

40 Vastastikuse tunnustamise peamine eesmärk on välja toodud direktiivi 85/384 artiklis 2, mis näeb ette, et liikmesriigid tunnustavad diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mis on saadud nimetatud direktiivi artiklite 3 ja 4 nõuetele vastava hariduse ja koolituse tulemusel ning mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud mõned teised liikmesriigid, ning käsitavad neid dokumente seoses õigusega alustada arhitekti kutsenimetust kasutades tegevust, samaväärsena kõnealuse liikmesriigi enda antud dokumentidega. Nimetatud direktiivi artikkel 10 laiendab üleminekuajal seda tunnustamist teatud teistele diplomitele, mis ei vasta II peatükis sätestatud nõuetele, sh nendele, mida on täpsustatud direktiivi artiklites 3 ja 4 (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

41 Esitatud küsimused puudutavad seega seda, milline on direktiivi 85/384 artikliga 10 kehtestatud diplomite vastastikuse tunnustamise kohustuse ulatus ja seda, kas vastuvõtval liikmesriigil on õigus nõuda, et isikud, kellel on teise liikmesriigi poolt välja antud ja direktiivi 85/384 artiklis 11 sisalduvas nimekirjas loetletud diplomid, tõendaksid erikvalifikatsiooni kultuuripärandi valdkonnas selleks, et nad saaksid kunstiväärtusega ehitistega seonduvat tegevust teostada.

42 Selles aspektis ei ole direktiivi 85/384 eesmärk kindlasti reguleerida arhitekti kutsealal tegutsemise alustamise tingimusi ega määratleda arhitekti kutsetegevuse olemust. Nimelt nähtub direktiivi põhjendusest 9, et artikli 1 lõike 2 eesmärk ei ole arhitektuurialast tegevust juriidiliselt määratleda. Sellesse valdkonda kuuluva tegevuse kindlaksmääramine peab toimuma vastuvõtva liikmesriigi siseriiklike õigusnormidega (eespool viidatud kohtumäärus Mosconi ja Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, punkt 45).

43 Vastupidi Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori ja Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona väidetele ei saa vastuvõtva liikmesriigi sellest pädevusest siiski tuletada, et direktiiv 85/384 võimaldab sel liikmesriigil seada kunstiväärtusega ehitistega seonduva tegevuse teostamise sõltuvusse asjaomase isiku kvalifikatsiooni kontrollimisest selles valdkonnas.

44 Esiteks, kui anda vastuvõtvale liikmesriigile selline õigus, siis tähendaks see, et tal lubataks viia läbi täiendavaid katseid, mis aga kahjustaks diplomite automaatset tunnustamist ning oleks seega vastuolus direktiiviga 85/384, nagu Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuasja komisjon *vs.* Portugal punktis 28 tuvastas.

45 Teiseks, nagu nähtub kohtuasjas C-421/98: komisjon *vs.* Hispaania 23. novembril 2000 tehtud otsuse (EKL 2000, lk I-10375) punktist 37, peab direktiivi 85/384 artiklite 2 ja 10 kohaselt siis, kui ühte tegevust teostavad tavaliselt vastuvõtva liikmesriigi poolt välja antud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti omavad arhitektid, vöörtöötajast arhitektil, kel on selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluv diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument, olema võimalik sellist tegevust alustada, isegi kui need diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid ei ole saadud haridust ja koolitust arvestades tingimata sisuliselt võrdväärsed.

46 Sellega seoses näeb direktiiv 85/384 ette meetmed, mida tuleb võtta juhul, kui päritolu- või lähteliikmeriigis ning vastuvõtvas liikmesriigis antud koolitus ja haridus ei ole sisuliselt võrdväärsed (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, punkt 43).

47 Nimelt näeb direktiivi 85/384 artikli 16 lõige 2 ette, et kui akadeemilise kraadi tähist, mida kasutatakse võõrriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis, võib vastuvõtvas liikmesriigis ajada segamini tähisega, mis selles riigis nõuab täiendavat haridust või koolitust, mida nimetatud direktiiviga hõlmatud isik ei

ole läbinud, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda, et asjaomane isik kasutaks oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutatavat kraadi tähist vastuvõtva liikmesriigi määratud sobivas vormis (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, punkt 44).

48 Seega, kuigi on tõsi, et arhitekti kutsealaga hõlmatud tegevusvaldkondade kindaksmääramine peab toimuma vastavalt vastuvõtva liikmesriigi õigusnormidele, tähendab vastastikune tunnustamine seda, et kui liikmesriigis peetakse mingit tegevust sellesse valdkonda kuuluvaks, siis peab vöörtöötajatest arhitektidel samuti olema võimalus seda tegevust alustada (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, punkt 38).

49 Käesoleval juhul on aga selge, et kunstiväärtusega ehitistega seonduv tegevus kuulub arhitekti kutsealaga hõlmatud tegevusvaldkonda ning seega direktiivi 85/384 kohaldamisalasse.

50 Lõpuks tuleb märkida, et järeldust, mille kohaselt vastuvõttev liikmesriik ei tohi direktiivi 85/384 artikliga 11 kehtestatud vastastikuse tunnustamise korra raames esitada arhitekti kutsealaga hõlmatud tegevusvaldkonda kuuluva tegevuse teostamiseks täiendavaid tingimusi, nagu seda tehti põhikohtuasjas, kinnitab samuti Euroopa Kohtu seisukoht eespool viidatud kohtumääruse Mosconi ja Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia punktis 52.

51 Nimelt ei saa selle punkti kohaselt kuninga dekreedi nr 2537/25 artikli 52 teises lõigus loetletud tegevuse, st kunstiväärtusega ehitistega seonduva tegevuse alustamist keelata isikutele, kellel on muus liikmesriigis kui Itaalia Vabariigis välja antud tsiviilehituse inseneri diplom või muu sarnane kvalifikatsiooni tõendav dokument, kui see sisaldub direktiivi 85/384 artikli 7 kohaselt koostatud nimekirjas või nimetatud direktiivi artiklis 11 sisalduvas nimekirjas.

52 Eeltoodut arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 85/384 artikleid 10 ja 11 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt isikud, kellel on muu liikmesriigi kui vastuvõtva liikmesriigi poolt välja antud arhitektuurialast tegevust alustada võimaldav ning nimetatud artiklis 11 sõnaselgelt mainitud kvalifikatsiooni tõendav dokument, saavad viimati nimetatud liikmesriigis kunstiväärtusega ehitistega seonduvat tegevust teostada ainult siis, kui nad vajadusel tõendavad kutsealase sobivuse eraldi kontrolli raames, et neil on erikvalifikatsioon kultuuripärandi valdkonnas.

Kohtukulud

53 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiivi 85/384/EMÜ diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise ning asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse tulemusliku rakendamise hõlbustamiseks võetavate meetmete kohta artikleid 10 ja 11 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt isikutel, kellel on muu liikmesriigi kui vastuvõtva liikmesriigi poolt välja antud arhitektuurialast tegevust alustada võimaldav ning nimetatud artiklis 11 sõnaselgelt mainitud kvalifikatsiooni tõendav dokument, saavad viimati nimetatud liikmesriigis kunstiväärtusega ehitistega seonduvat tegevust teostada ainult siis, kui nad vajadusel tõendavad kutsealase sobivuse eraldi kontrolli raames, et neil on erikvalifikatsioon kultuuripärandi valdkonnas.

Allkirjad